

basen skrev Socialministeriet i januar 2003 til Konkurrencestyrelsen for at henlede opmærksomheden på kommunernes prissætning, idet 5 udvalgte kommuners priser for personlig og praktisk hjælp var så lave, at der var tvivl om, hvorvidt lovgivningen var overholdt. I forbindelse hermed valgte Konkurrencestyrelsen af egen drift desuden at undersøge bl.a. prisfastsættelsen i en større kommune. I december 2003 traf Konkurrencerådet afgørelse om, at kommunen havde ydet konkurrenceforvridende støtte til fordel for egen leverandørvirksomhed.

Konkurrencestyrelsen orienterede i december 2003 de 5 kommuner om Konkurrencerådets afgørelse, og i starten af 2004 blev de 5 kommuners principper for prisfastsættelse analyseret og drøftet mellem kommunerne og Konkurrencestyrelsen. Problemet med prisfastsættelsen var, at kommunerne havde beregnet timepriserne med udgangspunkt i antal visiterede timer frem for det faktiske antal leverede timer, som det er foreskrevet i lovgivningen. Konkurrencestyrelsen har bedt kommunerne bekræfte, at de vil ændre praksis, så de beregner nye timepriser på baggrund af de faktisk anvendte timer. Kommunerne skal ultimo april 2004 bekræfte, at de ændrer praksis, og Konkurrencestyrelsen har oplyst, at den på den baggrund vurderer, at sagerne ikke vil give anledning til yderligere tiltag.

16. Samtidig med vedtagelsen af loven om det frie leverandørvalg på ældreområdet, blev det besluttet, at der skulle ske en opfølgning på lovens implementering. Derfor blev der etableret et opfølgningsprogram under ledelse af Den Sociale Ankestyrelse, hvor der bl.a. blev nedsat et panel med 15 foregangskommuner. Herudfra skal Den Sociale Ankestyrelse opsamle kommunernes viden og erfaringer med det frie leverandørvalg og implementeringen af loven. Formålet er at lade erfaringerne indgå i socialministerens revision af lovens bestemmelser om frit leverandørvalg i 2004-2005 samt at bidrage til udvikling af god praksis. Målet er ikke at føre tilsyn med den enkelte kommunes gennemførelse af det frie leverandørvalg. Opfølgningsprogrammet er planlagt til at løbe frem til 2007 med forbehold for lovrevisionen i 2004-2005.

Som led i opfølgningen er det desuden besluttet, at Den Sociale Ankestyrelse i marts 2004 skal gennemføre en landsdækkende undersøgelse, hvor formålet er at kortlægge, hvordan landets kommuner har implementeret loven om frit leverandørvalg. Undersøgelsen skal i særlig grad belyse organisering og praksis ved adskillelsen af

myndigheds- og leverandørfunktionen, udfordringer i udviklingen af markedet for ydelser i hjemmeplejen samt virkninger af det øgede frie valg, herunder de ældres anvendelse af frit leverandørvalg. Resultaterne fra undersøgelsen forventes offentliggjort ultimo juni 2004 og skal bl.a. danne grundlag for lovrevisionen i 2004-2005.

b. Indenrigs- og Sundhedsministeriets kontrol og opfølgning

17. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har det overordnede økonomiske tilsyn med kommunerne, men da statstilskuddet er givet som et generelt tilskud til kommunerne, har ministeriet ikke pligt til føre særskilt kontrol med kommunernes anvendelse af statstilskuddet.

Som omtalt i pkt. 2 er der ikke i hjemmelsgrundlaget for statstilskuddet til kommunerne vedrørende ældreområdet fastsat særlige krav til anvendelsen heraf, og tilskuddet er ikke fordelt på de enkelte elementer i lovændringen. Det fremgik imidlertid af de årlige aktstykker i 2002 og 2003 vedrørende bloktilskuddet til kommunerne mv., at fordelingsnøglen for tilskuddet fra 2004 og frem skulle drøftes i forbindelse med en planlagt udligningsreform.

18. Disse overvejelser fremgik af en rapport fra Indenrigs- og Sundhedsministeriets Finansieringsudvalg fra januar 2003 om forberedelse af de nødvendige tilpasninger i tilskuds- og udligningssystemet til ikrafttræden pr. 1. januar 2004. Af rapporten fremgik udvalgets overvejelser om justering i fordelingskriterierne for puljen på 500 mio. kr., hvor det er forudsat, at når tilskuddet ikke skal ydes som et aktivitetsbestemt tilskud, er der overordnet 2 fordelingsmetoder.

Fordeelingen kan ske ved at fordele de 500 mio. kr. direkte via en særlig fordelingsnøgle eller via bloktilskuddet. Kompensation via bloktilskuddet er den sædvanlige måde, hvorved kommunerne kompenseres for meropgaver efter DUT-princippet. Dog er der her ikke tale om en sædvanlig DUT-kompensation. Udvalget anbefaler, at der i perioden fra 2004 og frem til en reform af tilskuds- og udligningssystemet anvendes en demografisk baseret fordelingsnøgle til fordeling af puljen på 500 mio. kr., da der er tale om en overførsel til kommunerne på en særlig baggrund, nemlig et løft til ældreplejen.

V. Sammenfatning

19. Jeg konstaterer, at et statsligt tilskud på 0,5 mia. kr. til kommunernes implementering og ad-